

Ročník: 100 | číslo: 15 | 12. dubna 2020 | Cena: 10 Kč



Český zápas

Týdeník Církve československé husitské



Téma:
Velikonoce

EDITORIAL

Jsme poutníci v čase, který je vždy jedinečný. Ve světě, v naší zemi, u nás doma. Nyní se svět, země i naše domovy propojily více než kdy jindy - podpořeno médii, která téměř nereferují o ničem jiném než o novém koronaviru. Stal se všudypřítomným, kdykoliv jdeme ven a nasadíme si roušku a také rukavice, když jdeme nakupovat, stal se všudypřítomným v našich hovorách. Vyvolal však také nebývalou vlnu solidarity; mnozí šíjí roušky pro druhé, mnozí jako dobrovolníci nosí nákupy, obědy. Hudebníci hrají a vybízejí ke společnému zpěvu. Rozběhly se nové weby, i v naší církvi na <http://www.aktualne.ccsch.cz>, kde však nepřevažují statistiky, ale slova povzbuzení, modlitby, pastorační materiály, videobohoslužby. Bohoslužby jsou on-line, hudebníci hrají on-line, vyučuje se on-line, my jsme více a více též on-line - spojení prostřednictvím internetu s našimi blízkými. Máme však i ryze osobní spojení i v této době. Ano, je to modlitba, která spojuje svět, naši zemi a naše domovy. Každý den voláme k našemu Pánu za všechny umírající, ale i za uzdravené, za zdravotníky, vojáky, hasiče, sociální pracovníky a všechny pomáhající. Nejsme sami. A co více, máme poslání. V čase Velikonoc, v nichž znovu-prožíváme tajemství překonání smrti skrze oběť k novému životu, jsme poslové této naděje všem, kteří ji ztrácejí, tápou ve směřování svého života, či jdou pevně, ale cestou širokou ke smrti. Putujeme společně po cestě na Ježíšovu Golgotu, kde s ním prožíváme muka opuštěnosti, nespravedlnosti a smrti, ale to není konec! Sestupme k hrobu, abychom slyšeli: „Není zde, byl vzkříšen!“ S apoštolem Pavlem pak můžeme vyznat: „Ať žijeme, ať umíráme, patříme Pánu. Vždyť proto Kristus umřel i ožil, aby se stal Pánem i mrtvých i živých.“ (Ř 14,8b-9)

Tak se vydejme do světa, do naší země i našich domovů s velikonočním poselstvím naděje života.

Hana Tonzarová

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Velikonoční pozdrav biskupského sboru Církve československé husitské

Velikonoce L.P. 2020

Byl vzkříšen!

Mk 16,6

**Bože, smiluj se nad námi,
Bože, smiluj se nad nemocnými,
Bože, posilni ty, kteří se o nemocné starají.
Jsme tvé děti na cestě od tebe a k tobě.
Jsme často hříšní a nepokorní,
proto tě prosíme o posilu v boji s naším hříchem a nepokorou.
Děkujeme ti za každodenní chléb od tebe,
děkujeme ti a prosíme tě za vykoupení z této těžké lidské zkoušky.
Amen.**

Sestry a bratři,

Velikonoce jsou vzkříšením, obnovou života, nadějí pro všechny. My, biskupové Církve československé husitské, jsme v těchto dnech společně s vámi. Nemáme rychle účinkující lék proti nemoci, která sužuje celý svět, ale máme společnou a jedinou víru v Krista, který objímá celý svět a dává mu naději.

V našich dějinách se stále opakuje tatáž výzva: „Národe český, vrať se ke Kristu!“ Také i my v těchto chvílích utrpení a bolesti voláme k vám: „Česká republika, Slovensko, Evropa, světe, hledejme Krista a vraťme se k Němu. Vraťme se k tomu, který spojuje, dává naději, miluje bez výhrad, dává sám sebe a nabádá k opuštění sobectví.“

Děkujeme vám všem, kteří v posledních týdnech bojujete se zákeřným virem, vedete svůj zápas víry, hledáte Vzkříšeného a toužíte spolu s námi nejen po vyléčení nemoci, ale i po vzkříšení víry a lásky v každém z nás.

Mysleme v těchto těžkých dnech na svoji milou vlast a všechny její obyvatele. Opatrujte se a držte se. Jsme s vámi.

**Biskupové Církve československé husitské Tomáš Butta,
Jan Hradil, David Tonzar, Pavel Pechanec, Juraj Dovala,
Rudolf Goebel, Filip Štojdl**

**Kristus vstal z mrtvých – Aleluja!
Je živý a s námi – Aleluja!
Syn Boží, náš bratr, byl vzkříšen – Aleluja!
Opatruj svět, Kriste!
Panuj nad námi.
Amen.**

Týdeník Církve československé husitské. Vydává: Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6.

Vedoucí redaktorka: ThDr. Klára Břeňová, redaktori: Mgr. Josefina Hudcová, Mgr. Ervín Kukuczka, Milan Udržal, grafik.

Šéfredaktorka Cesty: Mgr. Jana Krajčířiková.

Tel. redakce: 220 398 107; e-mail: cesky.zapas@ccsch.cz Tisk: Grafotechna plus.

Distribuce a reklamace: ADLEX, spol. s r. o., Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků.

Předplatné: Mgr. Jitka Wendlíková, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@ccsch.cz



NAD PÍSMEM

Setkání se Vzkříšeným

Jan 20, 1-18

Ve chvíli, kdy s potřebným předstihem píšou pro Český zápas tuto velikonoční homilii, dokážu jen těžko odhadnout, jaké budou letošní Velikonoce v našich sborech i ve farnostech ostatních církví. Nařízení vlády v souvislosti s epidemií koronaviru však bude nejspíš prodlouženo, možná i zpřísněno, a tak naše letošní Velikonoce budou v mnohém určitě jiné, než na jaké jsme byli doteď zvyklí. A přece nám to nemusí být ke škodě, ale naopak je budeme moci prožívat ve větší hloubce, v níž nezáleží tolik na tom, co jsme schopni my sami vykonat a připravit, případně na tom, co nám může ohrožení koronavirem vzít nebo v čem nám může vládní nařízení zabránit.

Těm, kterým zatím nebyly Velikonoce „ukradené“ (ve smyslu lhotejné), se teď může zdát, že jim je nepříznivá situace, která zachvátila většinu světa, opravdu ukradla. Možná o to lépe ale nyní porozumíme pocitu Marie Magdalské, když od hrobu s odvaleným kamenem přiběhne k učedníkům se zprávou: „Vzali Pána z hrobu a nevíme, kam ho položili.“ Skoro to vypadá, že ji tolik netrápí, kdo je tím nevyjádřeným podmětem „oni“, jako spíše to, že teď, když není tělo ukřížovaného Pána v hrobě, neví, kde ho hledat. Zároveň s takovou „krádeží“ se nám ale vkrádá otázka: Je Ježíš Kristus opravdu jen něčím, co by se dalo ukrást a skrýt jako nějaká věc – jako mrtvé tělo,

jako relikvie, jako poklad, jako umělecké dílo, jako ... ? Je vůbec možné ho hledat jako ztracenou či ukradenou věc, kterou někdo vzal a někam položil či skryl? A má vůbec smysl běžet k prázdnému hrobu, který je bez pohřbeného těla ještě prázdnější než tělo bez ducha?

Ale ten hrob není úplně prázdný, byť každý v něm vidí něco jiného. Anebo všichni vidí to samé, ale každý z nich jinak. Petr s Janem vidí lněná plátna, do nichž bylo zabaleno Ježíšovo tělo, a na jiném místě svinutý šátek, jímž byla ovázána jeho hlava. Oba vidí stejné indicie, ale jen jeden z nich v tu chvíli uvěří. Marie Magdalská vidí v hrobě dokonce anděly a hovoří s nimi, ale jak je zřejmé, jen sami andělé jí k víře nepomohou. Teprve když se obrátí ven z hrobu, uvidí Ježíše. Ale kupodivu ani to nestačí. Tím, že stále hledá mrtvého, není schopna poznat živého, i když před ní stojí a dokonce s ní mluví. Pokládá ho za zahradníka, ale i za možného „zloděje“. Poznává ho až ve chvíli, kdy ji on sám osloví jménem. Marie hledá Ježíše, ale i když je mu tak blízko, sama ho není schopna nalézt, dokud on nenalezne ji. Tu zkušenosť krásně vyjadruje i slovo apoštola Pavla v jeho listu Filipským (3,12), jehož překlad: „Ne že bych již dosáhl, aneb již dokonalým byl, ale snažně běžím, zda bych i uchvátiti mohl, načež uchvácen jsem od Krista Ježíše.“

Radost Velikonoc, radost ze setkání se Vzkříšeným nespočívá v tom, že se něčeho zmocníme, že něco uchvátíme, ale že on nalezne a uchvátí nás. Ale zatímco apoštol Tomáš bude později vybidnut, aby si sáhl do Kristových ran, Marii, která by samou radostí Ježíše nejraději objala, je dotek zakázán. Možná, že i tomu hlouběji porozumíme právě v tomto „bezdotekovém“ období. Možná si uvědomíme, že i naše objetí může být někdy uchvacujícím, druhého si přivlastňujícím sevřením. A možná si to uvědomíme nejen ve vztahu k druhým lidem, ale i ve své lásce k Pánu Ježíši Kristu. Čím méně ho budeme chtít mít sobecky jen pro sebe, tím více se jeho láska bude moci i skrze nás dotýkat našich bližních. Požehnané Velikonoce vám přeje

Štěpán Klásek

HOD BOŽÍ VELIKONOČNÍ – VZKŘÍŠENÍ PÁNĚ

Sotva procitnu, jsem s tebou. Svou dlaň jsi položil na mě. Nad mé chápání jsou tyto divy. Aleluja!
(Žalm 139,18.5-6)

První čtení: Skutky 10,34-43

Tužby velikonoční:

2. Aby Kristovo vzkříšení našimi srdci proniklo a k životu věčnému nás přivedlo, modleme se k Hospodinu.
3. Aby Kristovo vítězství v celém světě zavládlo a mír národům přineslo, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Nebeský Otče, dnešního dne jsi skrze svého jednorozeného Syna zvítězil nad smrtí a otevřel s nám bránu do života věčného. Dej, ať nás tvůj životodárný Duch vzkřísí ze smrti k životu! Osviť nás, Bože, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Koloským 3,1-4

Evangelium: Jan 20,1-18

Verše k obětování: Žalm 76,9-10

Verše k požehnání: 1. Korintským 5,7-8

Modlitba k požehnání:

Nebeský Otče, děkujeme ti, žes nás potěšil slavením velikonočních tajemství. Ve své dobrotě dej, ať mocí tvého Ducha rosteme ve vzájemné svornosti a lásce! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 250, 251, 260, 331

Pane Ježíši, v pokoře vyznáváme,

že se někdy povyšujeme nad ty, kteří tě nehledají, a neuvědomujeme si,
že to může být také proto, že my tě hledáme tam, kde nejsi.

Přiznáváme, že tě hledáme spoutaného naší vlastní představou,
a ne jako toho, kdo nás chce osvobodit.

Hledáme tě víc tam, kde jsi kdysi byl, než tam,

kam nás jako živý a vzkříšený předcházíš a zveš k následování.

Smiluj se nad námi, marnými hledači a uchvatiteli, ale i lhotejnými nehledači,
a ty sám nás nalezní a dej se nám poznat. Amen.

Hod beránka

homileticko exegetická meditace

nad textem Ex 12,1-4.11-14 k Zelenému čtvrtku

Zelený čtvrtek je v křesťanském prostředí spojen s Ježíšovou poslední večeří s učedníky před tím, než byl popraven. Tu si sice připomínáme při každé večeři Páně tím, že citujeme dvě Ježíšovy věty, které nad rámec slavení svátku pronesl, ale jednou za rok, při velikonočních svátcích, si připomínáme i samotný svátek Pesach, který Ježíš se svými učedníky slavil. Instrukce ke slavení svátku je na pěti místech Pentateuchu (Ex 12; Lv 23; Nu 9 a 28; Dt 16) a zprávu o jeho celonárodním slavení pak máme ještě ve 2. knize Paralipomenon spojenou s judskými králi Chizkijášem (2 Pa 30) a Jóšijášem (2 Pa 35). Slavit právě tento svátek bylo v Izraeli tak důležité, že Hospodin dokonce stanovil náhradní slavení svátku pro ty, kdo jej ze závažných důvodů nemohli slavit v určeném termínu (Nu 9).

Svátek Pesach

Název Pesach se do češtiny často překládá jako Hod beránka. Hebrejské slovo Pesach ovšem znamená přeskakovat a odkazuje na Hospodinův čin – přeskočení domů těch, kdo si podle jeho instrukcí pomazali rámy dveří krví, když Bůh pobíjel prvorozené v Egyptě. Dnešní podoba vznikla spojením vlastního Hodu beránka se svátkem nekvašených chleběů. Pesach je slavnost pastevců a maccót slavnost zemědělců.

Hospodinovo mluvení

Závažnost svátku Pesach je dána tím, že jej nařídil Hospodin a způsob jeho slavení na čtyřech místech Pentateuchu uspořádává Hospodinův výrok. Hospodinovy výroky se v Tanachu dají rozpoznat podle uvozovací věty („a řekl Hospodin“) či podle výrokové formule („výrok Hospodinův“) používané ovšem jen v prorockých textech. Hospodinovy výroky patří v Tanachu k nejvýznamnějším sdělením – je to rodinné stříbro Božího lidu stejně, jako v Novém zákoně výroky Ježíšovy a zprávy o jeho činech.

První měsíc

Hod beránka je tedy podle knihy Exodus ustanoven Hospodinem, tj. výrokem, který je pronesen ještě v Egyptě. Začíná větou, která v doslovném překladu zní: „Tento měsíc je pro vás hlavou měsíců, hlavním je on pro vás mezi měsíci roku“ (Ex 12,2). Myslí se první měsíc izraelského roku. Měsíc Nisan je nejdůležitějším měsícem roku právě proto, že se v něm slaví svátek Pesach. Hod beránka připomíná zázrak, kterým začíná pro Boží lid nový věk, jak výstižně vysvětluje prof. Heller: „V hebrejském slůvku ... *chó-deš*“ (měsíc) „je obsaženo slovo 'nový',

'obnova' (chádáš), a to nejen měsíce, ale obnova všech vztahů a celého života“. A začátkem měsíce „podle hebrejštiny doslova 'hlavou' ... tedy základem a vrcholem zároveň, má být čas vysvobození. Čas vysvobození z Egypta je obrazem nového věku.“ „Začátek roku má být připomínkou dějinné či přesněji spásné dějinné události, kdy Hospodin zasáhl a ukončil vysvobozením dobu utrpení“ (HELLER, op. cit. 27).

Hospodin nařizuje Mojžíšovi a Áronovi, aby se jeho slova dostala ke všem v pospolitosti Božího lidu (Ex 12,3). To platí dodnes: je třeba, aby se věřící lidé trvale konfrontovali s tím, co Bůh říká. Přečtěte si proto pozorně Ex 12,1-4.11-14.

Beránek

To, co má být izraelskou komunitou (Božím lidem) slyšeno, Bůh Mojžíšovi a Áronovi diktuje. Nenechává na nich, aby si to říkali či prováděli, jak by oni chtěli. Bůh v Ex 12 diktuje prováděcí instrukci, neboli jde o liturgický text upravující slavení Pesachu. To znamená, že je to Bůh, kdo přesně stanoví (určí), co, kde a kdy dělat s „beránkem“. Začíná se desátý den a platí pravidlo: jeden beránek na rodinu (dosl. „dům“). Jenže toto pravidlo lze přeložit mnohem osobněji: „muž – beránek pro dům otců, beránek pro dům“. Z toho vyplývá, že by „muž“ měl být s „beránkem“ identifikován („beránek“ je totiž v hebrejštině přístavek k výrazu „muž“). To opět velmi výstižně vysvětluje prof. Heller. Aby se „beránek“ mohl „stát velikonočním beránkem, musí vstoupit do rodiny, stát se její součástí, dříve než se stane její obětí.“ Beránek se má na čas stát „jako by členem rodiny. Starozákonním lidem bylo tedy jasné: umírá jeden z nás, někdo, s nímž jsme ztotožnění.“ Toto zto-

žnění „se vyjadřovalo tak, že obětující vkládal ruce na hlavu obětovaného zvířete ...“ (HELLER, op. cit. 29.24). Tomu odpovídá i fakt, že hebrejský výraz sé („beránek“, zde jehně či kůzle) „podivuhodně souzní s egyptským výrazem *s'* = *syn*“ (HELLER, op. cit. 29).

Sníst beránka

Následuje (v Ex 12,4) upřesnění, aby se „beránek“ snědl a podle toho bude upraven počet osob slavících svátek. „Beránek“ je tedy pro „celé shromáždění pospolitosti Izraele“ (Ex 12,6) potravou – je třeba „beránka“ sníst (jedení jako forma slavení svátku je dále zdůrazněno v Ex 12,7-11.46). To znamená, že „beránka“ je třeba dostat dovnitř tak, aby „beránek“ byl v nitru „pospolitosti“. A to ještě dříve, než jim jeho krev zachrání život. Ti, kdo tvoří Boží lid, mají mít v sobě toho („beránka“), kdo žije proto, aby zachránil. Tato myšlenka rezonuje v křesťanské komunitě a souvisí s oběma větami, které pronesl Ježíš při své poslední večeři s učedníky. Ten, o kterém Jan Křtitel řekne, že je „Beránkem Božím“, chce při večeři po učednících, aby „beránka“ snědli, tj. aby Kristus byl uvnitř nich jako jejich součást. Přesně tak, jak to formuluje apoštol Pavel: „s Kristem jsem ukřižován, živ pak jsem již ne já, ale živ jest ve mně Kristus“ (Ga 2,20). I při svátku Pesach je tedy důležité, aby Boží lid měl „beránka“ v sobě tak, aby to, proč žil beránek (pro záchranu lidu), zde žilo v zachráněné komunitě, kterou to tak predisponuje k tomu, aby žila pro zachraňování.

Účastníci hostiny tvoří „dům“. Jsou to příbuzní a nejbližší sousedé, jsou nazváni „duše“ a jsou blíže vymezeni v Ex 12,43-45.47-49. U velikonoční hostiny je místo „pro osamělé a opuštěné ... mají se spojit a alespoň v tomto čase vytvořit rodinu, která by byla schopna společně vybrat, chovat, zabít a sníst beránka ... nikdo nesmí zůstat stranou“ (HELLER, op. cit. 29.30).

Následující slova upřesňují, jaký „beránek“ má být (Ex 12,5), jak dlouho má v rodině být, než bude zabit, a kdo jej bude zabíjet (Ex 12,6), proč má být zabit (pro „krev“ Ex 12,7), jak má být připraven ke konzumaci a jakým způsobem pak má být sněden (Ex 12,8-10).

Jedení beránka

Jedení je v Hospodinově výroku věnována velká pozornost. Může ovšem nastat až poté, kdy ze zabitého „beránka“ vyteče

„krev“. Zde to sice Hospodin explicitně neříká, ale o „krvi beránka“ mluví v Ex 12,7.13.22 jako o něčem, co je mimo „beránka“. A v Izraeli je dobře známo, že Hospodin „krev“ jíst zakazuje.

Společné jedení „beránka“ bez „krve“ ovšem ještě není hlavní náplní svátku Pesach. To základní je totiž to, že způsob podléhá Hospodinovým instrukcím (srv. Ex 12,43-49). Komunita „beránka“ nesmí jíst tak, jak chce, kdy chce, kde chce, s kým chce nebo tak, jak se běžně jí. O jedení nerozhoduje chuť, ani hlad, nýbrž Bůh. Hospodin jim tedy vstupuje do života a určuje jak způsob přípravy, tak obsah hostiny i způsob (detaily hostiny): mají být opásáni, obuti, s holí v ruce a v chvatu, tedy jakoby ve stavu „poutnické pohotovosti“ (HELLER, op. cit. 34). Právě Hospodinovy instrukce dodávají popisované hostině vznešenost, neboli slavnostní (sváteční) ráz.

Slavit svátek

Jednat podle Hospodinových instrukcí znamená slavit „Pesach pro Hospodina“. Právě tím, že se to děje „pro Hospodina“, se jedení „beránka“ stává slavením svátku Pesach. Uskutečňováním Hospodinova výroku se slavení děje „pro Hospodina“. Boží lid ví, že Pesach si neslavíme pro sebe, abychom se najedli, abychom zažili společenství u stolu, abychom si něco připomněli a zažili něco neobvyklého či abychom si to pěkně užili (a už vůbec ne proto, abychom si zase jednou pěkně zahráli na židy). Centrem dění nejsme my, nýbrž Bůh.

Výraz pesach ve větě: „Pesach on pro Hospodina“ je v Hospodinově výroku (Ex 12,1-20) použit na tomto místě poprvé. Ale osobní zájmeno „on“ (jen v hebrejštině; v ČEPu nahrazeno ukazovacím „to“) odkazuje na jediného tvora, o kterém dosud byla řeč, na „beránka“. Pesach je „beránek pro Hospodina“. Tímto způsobem je na „beránka“ položen velmi silný důraz: on zde existuje „pro Hospodina“. A právě to má velmi silnou odezvu v Novém zákoně.

Egypt

Hospodin dále (v Ex 12,12) komunitu Izraele zpravuje o svém činu bezprostředně (paralelně) probíhající v Egyptě v noci při hostině (vedle hostiny). Nápadné je, že Bůh zde zmíní Egypt čtyřikrát. Třikrát z toho ve formulaci: „v zemi egyptské“. Co je vlastně Egypt, že na něj Hospodin

čtyřikrát upozorňuje? Hebrejské slovo Egypt zní micrajim. Je to podstatné jméno odvozené od slovesa svírat. A označuje místo útlu, dvojího sevření, smrtícího útisku. Kromě označení území lze výraz micrajim číst i jako metaforu pro stav, ze kterého se člověk/lid sám nemůže vymáknout a v němž lze jen umřít. Metafora pro naprosto bezvýhodnou situaci, pro totální průšvih. A zde, v Ex 12,12 Hospodin oznamuje, že toto místo není mimo dosah jeho moci. „V zemi egyptské“ se Bůh prochází a bude procházet. Právě zde zasáhne, zde pobije „všechny prvorozené“, tj. vezme si, co mu patří, a zde vyhlásí soud nad „všemi bohy Egypta“. Zde se ujme vlády, zde to vyčistí. Toto území podstatně promění.



Noc

Hospodin v Ex 12,12 navazuje na své sdělení o „této noci“ v Ex 12,8 a rozvíjí je, když v Ex 12,12 oznamuje (své) paralelní dění v „noci“, kdy komunita hoduje (Ex 12,8). Princip je tento: během doby, kdy Boží lid jedná podle toho, co mu řekl Bůh, jedná paralelně Bůh ve prospěch svého lidu. Konkrétně: když komunita plní Hospodinovy instrukce, Hospodin za ni bojuje.

Hospodinovo jednání se odehrává v „noci“. Je to zvláštní „noc“ a její zvláštnost je v hebrejštině zvýrazněna členem. Je to „tato noc“. „Noc“ stejně jako „Egypt“ je charakterizována Božím jednáním (tři slovesa), které v „této noci“ koná: „projdu, pobiju prvorozené, učiním soudy v bozích Egypta“. Pesach tedy připomíná a oslavuje „Hospodinovo noční soudcovské tažení Egyptem“. Hospodin se dal v „noci“

do pohybu a strhává s sebou izraelskou komunitu tak, aby v tomto pohybu s ním byla v souladu a mohla z Egypta vyjít. Ten, kdo se v souladu s Hospodinem dostane do tohoto pohybu ven (pryč) z Egypta, „může být nazván 'Přešlý' a to zní hebr. ibri - 'hebrejský'“ (HELLER, op. cit. 35). Tak je v Gn 14,13 označen Abram). Pesach je tedy mezník, který ukazuje, jak vzniká Boží lid: jednáním podle Hospodinových pokynů, které je základem jeho záchrany z Egypta.

Když Hospodin v Ex 12,12 popisuje „tuto noc“, mluví nejenom o svém procházení „zemí egyptskou“, ale také o souzení „všech egyptských bohů“. „Tato noc“ je tedy den Hospodinova soudu a Hospodin je soudce nad „egyptskými bohy“. Nikoli oni, ale Hospodin rozhoduje, prosazuje spravedlnost. Hospodin řídí i události v náboženském světě. To ve skutečnosti znamená konec egyptského náboženství. „Tato noc“ je demonstrace moci Hospodina nad bezmocností egyptských bohů - „noc“ zániku bohů. Pesach je tedy svátkem oslavujícím i tento Hospodinův čin: rozsudek nad náboženstvím (likvidace systému). Pak je ovšem jasné, že pro toho, koho Bůh vyvedl z Egypta, žádní „bohové nejsou“, jak sděluje Bůh ve druhém přikázání Desatera.

Prvorození

Na pobití prvorozených v Egyptě upozorňuje Hospodin v Ex 12,12 již podruhé (poprvé v Ex 11,5 a potřetí pak v Ex 12,13), což znamená, že i na toto opakováním klade velký důraz. Pobití prvorozených má čtyřvýznam: (a) „Pobití prvorozených je soud nad bohy (srv. Ž 82)“, protože prvorození obstarávali bohy (HELLER, op. cit. 35); (b) „Celá událost je Boží soud ... za to, že hubili izraelské chlapce (Ex 1,22), a že se vzpírali Izraele propustit (Ex 10,27-29. 11,9).“ (HELLER, op. cit. 19); (c) Bůh si bere prvorozené, kteří mu patří, ale kteří mu nebyli odevzdáni; (d) Hospodin se tím zjevuje jako Bůh - takový je význam formule „já - Hospodin“ v závěrečné větě: „učiním soudy já Hospodin“.

Krev smlouvy

Hospodin navazuje na svou výpověď o „krvi beránka“ (ve spojení s „domem“) v Ex 12,7 a v Ex 12,13 ji rozvíjí. „Krev beránka“, která posloužila jako vyznání víry, jako demonstrace důvěry tomu, co Hospodin říká, má v Ex 12,13 již význam

„znamení“ „pro Hospodina“ ohledně příslušnosti krví poznamenaných k Bohu. To, že „krví beránka“ poznamenané lidi Bůh nechává žít, velmi silně rezonuje v Novém zákoně (zejména v pašijovém příběhu). Ale „krev beránka“ zde má ještě jeden význam. „*Pomazávání krví je vyznavačským znamením, vyznáním víry, ... že Hospodin splní své slovo a přijde soudit. ... Krev je znamením toho, že obyvatelé domu stojí a trvají ve smlouvě s Hospodinem. Tak je krev na veřejích vlastně znamením smlouvy ... jakoby tu Izraelci byli už v předjímce skropení krví smlouvy, kterou je pak pod Sinajem pokropil Mojžíš*“ (Ex 24,6.8. HELLER, op. cit. 19-20). „*Pesach je nejústřednější a nejstarší ritus Izraele. Velikonoční beránek umírá na místě izraelských prvorozených, zástupně za ně. Jeho krev na veřejích říká: zde, v tomto domě už byla dokonána odplata za hříchy, totiž smrt, krev byla vycezena, život odevzdán Bohu.*“ To znamená, bylo realizováno Hospodinovo nařízení a vykonána zástupná oběť. Slavením svátku Pesach se pak říká: zde se žije podle Hospodinových pokynů, zde platí Hospodinova smlouva, zde funguje smluvní vztah s Bohem. Zákon odplaty (život za život) byl naplněn. „*Proto tam Zhoubce nemá právo vstoupit. ... obětovaný pesachový beránek a jeho krev jsou výkupné za Izraele, prvorozeného Hospodina.*“ V doslovném překladu: „a není ve vás rána pro toho, kdo způsobuje zhoubu“ je použito participium hifilu („ten, kdo způsobuje zhoubu“), které nepřímou ukazuje na toho, kdo má moc působit zhoubu, tj. na Boha. Zhoubcem je tedy Bůh. Ti, kdo mají krev na futrech, vyjadřují, že pro „ránu Zhoubce“ není v jejich domech důvod („zvláštní výjimka ze soudu“ HELLER, op. cit. 36). „Krev“ na veřejích tedy znamená, že je pomazán „dům“, tj. jeho obyvatelé. Poznamenání jsou lidé (podobně Ex 13,9.16), kteří jsou „*očistěni krví v tom smyslu, že už za ně bylo zapláceno. ... Jejich život už nepatří faraónovi, vládci starého věku, ale Bohu. ... krev je život, životem se platí. Ti, za které bylo zapláceno, tedy vykoupení, jsou poznamenáni či očistováni krví* (srov. Žid 9,22)“ (HELLER, op. cit. 23-24).

Hospodinovo jednání

V Ex 12,12-13 popisuje Hospodin své jednání a to vůči Egyptu i těm, které chce vysvobodit. V Ex 12,13 použije čtyři slovesa. Dvěma popisuje své jednání vůči lidu („vidím krev, přeskochím“) a dvěma

opakuje to, co chce učinit Egyptanům („zhoubný úder, až budu bít egyptskou zemi“).

Pro Boží lid je důležité vědět, že Bůh zde ohlašuje, jak bude reagovat na ty, kdo jeho slova vezmou vážně a zařadí se podle Hospodinových instrukcí, tj. na ty, kdo činem (pomazáním domů „krví“) vyznají svou víru tak, že to na nich bude vidět. Bůh slibuje, že bude hledět a když uvidí „krev na domech“, tak je přeskochí. Jejich víra tedy musí být pro Boha viditelná. Zde je pro přeskocení použito hebrejského slovesa *pasach*, od kterého je odvozen název svátku Pesach. Poprvé tak na svátek Pesach odkazuje sloveso (v Ex 12,11 bylo podstatné jméno), jímž Bůh charakterizuje své jednání vůči svému lidu, což současně definuje smysl svátku Pesach. Později bude tento záchranný Hospodinův čin popsán ještě slovesem *vyvést* (hebr. *j-c-a* 2 Moj 12,17.42.51. 13,3.9.16).

Pomazání krví

Při slavení svátku Pesach se Boží lid také učí, že zacházení s „krví“ podléhá Hospodinovým nařízením. S „krví“ nemůže zacházet člověk podle svého uvážení. Na to má „krev“ příliš velký význam. „Krev“ totiž zachránila život prvorozeným. Či spíše: jednání (zacházení s „krví“) podle Hospodinova výroku zachránilo život prvorozeným. Prvorozený přežije (může hodovat – účastnit se pesachové hostiny) jen za podmínky, že bude činit přesně to, co Hospodin řekne (chce). Konkrétním výrazem, na kterém závisí záchrana prvorozeného a na kterém se současně testuje kredibilita zachráněného, je proto způsob zacházení s „krví beránka“, konkrétně její přenos na „futra dveří“ (Ex 12,7). To je velmi důležitý čin, a proto na význam tohoto vyznání víry upozorňuje Hospodin v Ex 12,13 znovu. Pomazání rámu dveří „beránkovou krví“ je znamením realizace Hospodinova výroku a ovlivňuje Hospodinovo jednání. „Krev beránka“ je pro Hospodina viditelná – Bůh je citlivý na zástupnou oběť „beránka“. Z tohoto hlediska totiž „krev beránka“ prvorozeným v Izraeli může zachránit život. Nezachrání je však jen „krev“ sama ani „beránek“, nýbrž jen Bůh, jeho čin, jeho přeskocení pomazaných domů. Zachrání je Hospodinův výrok.

Věčné nařízení

Hospodin očekává, že jeho lid pochopí význam, který díky Hospodinovu jednání „tento den“ má. Leč to, co z Hospodino-

vých činů vyplývá pro komunitu Izraele, Bůh na tvořivosti lidu nenechává. V Ex 12,14 třemi větami pojmenuje to, co Hospodinův výrok, kterým avizoval své jednání, pro Boží lid znamená:

a) „tento den je pro vás na památku“ (hebr. *zik-karón*; také v 2 Moj 13,9). Slavením svátku Pesach jde o takové znovupřipomínání či přímo zpřítomňování, v němž „*minulost vstupuje do přítomnosti ... a ti, kdo hodují, se stávají současníky a účastníky těch, kdo vycházejí z Egypta* (srov. Dt 5,3)“, aby se dění „*pesachové noci ... stalo živou současností*“ (HELLER, op. cit. 36-37).

b) „slavíte jej – svátek pro Hospodina“ (viz Ex 12,11.27.42.48 a 13,6.12.15), „pro pokolení vaše“ (srov. Ex 12,17.42). Je to svátek, jehož slavením se má Boží lid věnovat Bohu ve všech generacích;

c) „věčné nařízení - slavíte jej“ (srov. také v Ex 12,17.43). To, co Hospodin říká, platí stále. Jeho výroky nejsou podmíněné, ani časově omezené, ani zrušené. Věta „to je provždy platné nařízení“ (ČEP) tvoří závěr celého ustanovení – zde Hospodin formuluje význam svátku Pesach.

Ježíš

Na Zelený čtvrtek si nepřipomínáme jen Ježíšovu poslední večeři s učedníky a způsob, jak se s nimi loučil a stanovil jim program pro jejich další život. Připomínáme si, že Ježíš byl Žid, který slavil Pesach podle Hospodinova nařízení, tedy který uskutečňoval Hospodinova nařízení.

Oslavoval Boha způsobem, který stanovil Bůh. Současně Ježíše nalezneme v samotném slavení svátku Pesach jako beránka, který žije s Božím lidem a pak je vedený na porážku jako němý (a ústa neotevřel Iz 53,7). Je to Beránek, který umírá pro to, aby Boží lid mohl žít. Umírá, aby se jeho krev dostala na příbytky lidí a sloužila jako znamení pro Hospodina, který díky jeho krvi nechá svůj lid bez ztráty prvorozených. Kvůli krvi Beránka Bůh přeskochí svůj lid, když zhoubným úderem udeří na zemi. Následujme Ježíše jako Beránka, zástupnou oběť, která tu žila pro druhé. Ale následujme jej také jako poctivého posluchače a uskutečňovatele Hospodinových výroků. Jako toho, kdo Bohu naslouchal, bral jeho slova vážně, promítal je do svého života a žil podle toho, co Bůh říká. A činil to tak vážně, že se vlastně uposlouchal k smrti, jak zní v jednom starokřesťanském hymnu: „v poslušnosti podstoupil i smrt a to smrt na kříži“ (Fp 2,7).

Jiří Beneš

Velikonoční zvyky

Stejně jako advent a vánoční svátky, jsou i púst a Velikonoce spojeny se spoustou lidových zvyků, tradic a pověr. Určitě vás hned napadne zdobení velikonočních vajíček a šlehaní pomlázkou, pečení mazanců a beránků, případně i jídášů.

Zelený čtvrtek je dnem poslední večere Ježíše s učedníky a dnem jeho zatčení. Věděli jste ale například, že lidi se na Zelený čtvrtek omývali rosou, aby byli celý rok zdraví? A kdo ještě před východem slunce snědl pečivo namazané medem, byl chráněn před uštknutím hadů a žihadly vos.

Večer pak „zvony odletěly do Říma“ a až do Bílé soboty byly nahrazeny řehlačkami, kterými děti oznamovaly poledne, ranní a večerní klekáni.



Velký pátek je dnem pústu a pobožnosti křížové cesty. Váže se k němu ale i celá řada pověr. Lidé třeba věřili, že se na krátkou dobu otevírá země a odhaluje poklady. V tento den se také nesmělo nic půjčovat, protože půjčená věc by se mohla očarovat. Nepralo se prádlo, protože by se místo do vody namáčelo do Kristovy krve.

Na Bílou sobotu se tradičně křtí a dříve pokřtění obnovují svůj křestní slib. V domácnostech se uklízí a připravuje vše na slavnost Vzkříšení. Připravují se slavnostní pokrmy, pečou se mazance a beránci, zdobí se vajíčka a pletou pomlázky.

Druhý den, na Hod Boží velikonoční, lidé nesli velikonoční pokrmy do kostela, kde byly posvěceny. Hospodář pak kousek posvěceného mazance, vejce a vína nesl na pole, do zahrady a do studny, aby byla dobrá úroda, dost vody a ovoce. A co se děje na Velikonoční pondělí, jistě víte. Chlapci chodí s pomlázkami vymrskat děvčata, která jim za to dávají malovaná vajíčka. Jaké zvyky se dodržují u vás? **JK**

Nakreslila: Lucie Krajčůvková

CESTA

Kraslice

Výroba velikonočních kraslic je někdy vskutku uměleckou činností. Existuje celá řada technik a někdy se člověku ani nechce věřit, že je něco takového možné. Jak zdobíte vajíčka u vás doma?



A najdete pět rozdílu mezi našimi obrázky?

Koleda:

*Pojď bliž ke mně, paníčko,
dej mi jedno vajíčko.
Modré, žluté, červené,
od slepičky snesené.*

*K barevnému vajíčku,
vyprašim ti sukničku,
aby jsi mi darovala,
ještě jedno z košíčku.*

Jitka Vestfálová (Landová)

Modlitba

Pane Bože, děkujeme ti za Velikonoce a za to, že jsi na svět poslal svého Syna Ježíše Krista, aby nás učil, jak máme správně žít, a neváhal za nás obětovat i svůj život.
Amen.

Sto let služby Bohu, sto let pomoci člověku

4. Diakonie a sociální služba

Pán Ježíš nám ukládá, že máme sytit hladové, dávat pít žíznivým, starat se o poutníky a všechny potřebné. Tento úkol je nedílnou součástí křesťanského poslání a označuje se slovem diakonie nebo charita (slitování, služba lásky, pomoc, dobročinnost). Také Církev československá husitská má v této péči dlouhou tradici. Od prvních let po jejím vzniku pracovaly v náboženských obcích tzv. sbory služby, řízené Ústředím sociální práce, které se věnovaly potřebným – nezapomínejme, že to bylo krátce po první světové válce a brzy nastoupila hospodářská krize. Také za druhé světové války se církev snažila co nejvíce pomáhat – péči o sirotky (v Jilově u Prahy fungoval dětský domov), uprchlíky z pohraničí, raněné a podobně.

obnovit až po roce 1989. V naší církvi byla založena Diakonie a misie CCŠH, nedávno přejmenovaná na Husitskou diakonii. V jejím rámci pracuje celá řada středisek, která se věnují různým druhům sociální práce. O seniory se stará například středisko Horizont v pražském Suchbale nebo Domov U Spasitele ve Frydlantu v Čechách. V Písku pracuje Domácí hospic Athelas. Dlouholetou tradici má také středisko Domeček v Trhových Svinech, které připravuje různé nízkoprahové programy pro děti, podporuje pestounské rodiny a pracuje s lidmi s postižením. Také v cháněné dílně v Nazaretu v Borovanech pracují lidé s handicapem a vyrábějí zde krásné výrobky z keramiky a textilu. Řada středisek se věnuje různé práci s dětmi a mládeží, maminkami a celými rodinami, připravují pro ně volnočasové a vzdělávací aktivity. V církvi ale během let vznikla i celá



100 let

služby Bohu
pomocí člověku
Církev československá husitská

Soutěž o tři knihy

Pokud rádi luštíte, nezapomeňte nám poslat tajenku na adresu jana.kraj-cirkova@ccsh.cz, abychom tři z vás mohli odměnit knížkou (jména výherců otiskneme v červnové Cestě).

A	D	A	R	H	A	Z	C	H	J	I	S	S
M	V	E	I	R	V	I	O	N	I	V	M	
J	Y	Z	I	N	L	E	A	P	A	N	U	
E	S	V	K	A	E	V	C	M	S	K	T	
R	L	C	H	K	Ř	O	Ř	O	E	Ř	P	E
U	E	L	I	T	I	D	P	I	Ř	K	K	
Z	C	H	E	E	N	L	S	Z	A	A	E	A
A	S	B	N	I	E	O	E	D	Z	N	T	
L	O	T	T	E	V	Č	A	N	B	Á	O	
Č	A	B	R	Á	M	R	T	O	I	R	M	
M	A	S	N	A	Z	A	R	A	E	E	A	
K	Ř	I	Z	N	C	H	H	K	I	Z	B	S

BERÁNEK	OBĚTOVÁNÍ	VÍRA
HRAB	PÁN	VYSLECH
CHLEB	SAMOTA	VZKŘÍŠENÍ
JERUZALÉM	SMUTEK	ZAHRADA
KALICH	STRACH	ZAPŘENÍ
KÁMEN	UKŘÍŽOVÁNÍ	ZATČENÍ
KŘÍŽ	VEČEŘE	ZRADA
MODLITBA	VÍNO	

Blahopřejeme výhercům z únorové soutěže

(řešení: na obrázku bylo 17 odpadků):

Mirek Steklý a Nikola Najmanová z Kolína

Vilémína Sladkowská ze Zlína

Biblická kniha Příslaví

4. Varování před cizí ženou

Tahle varování jsou určena již starším čtenářům než dětem, nicméně i tak si je můžeme stručně přiblížit. Očividně jde o palčivý problém, protože jen první sbírka příslaví se mu věnuje hned třikrát. Však je to také jedno z Desatera přikázání – Nezcizoložís. Kniha Příslaví varuje muže před

nevěrou. Jasně se zde odráží patriarchální ráz tehdejší

společnosti, protože muž není nabádán, aby se vzdal vlastní žádostivosti, ale aby nepodléhal svodům cizí ženy. Je to tedy především ona, kdo je svým sváděním vinen případným poklesek svedeného muže.

A moudrost radí vyvarovat se nevěry ne proto, že by tím muž ublížil vlastní manželce. Důvod vidí v tom, že se tak vyhne pomstě zárlivého manžela své milenky. „Neboť zárlivost rozpálí muže, ten bude v den pomsty nelí-

stný. Nepřijme žádný dar na usmířenou, nepovolí, i kdybys sebevíc úplatků dával“ (Př 6,34–35).

Pán Ježíš však tehdejší morálku výrazně posouvá. Vzpomeňme na jeho Kázání na hoře, kde říká, že už samotná špatná myšlenka je hříchem (Mt 5,27). A když si vzpomeneme na jeho setkání se ženou cizoložnicí,

kteřou lidé podle tehdejšího zákona chtěli ukamenovat, a on jim řekl tu známou větu: „Kdo z vás je bez hříchu, první hod' na ni kamenem!“ a ani sám ji neodsoudil, vyústí nám to v zásadu: „Jak chcete, aby lidé jednali

s vámi, tak jedněte vy s nimi“ (L 6,31). To je jistě moudrost nad moudrost a kdo se jí bude řídit, „půjde bezpečně svou cestou a jeho noha se neporaní“ (Př 3,23).

JK

Nakreslila: Lucie Krajčířková



Nakreslila: Lucie Krajčířková

řada dalších organizací mimo Husitskou diakonii, které pomáhají potřebným, za všechny bych uvedla například Středisko křesťanské pomoci Betanie v Brně, které se stará o seniory, dětský domov rodinného typu v Dubenci, Nizkoprahový klub Husita na pražském Žižkově, který se věnuje především romským dětem a jejich rodinám, nebo Ekumenickou síť pro aktivity mladých. Ta provozuje Domov na půl cesty Maják v Praze 4 – Michli, jenž pomáhá se startem do samostatného života mladým lidem, kteří vyrůstali v dětských domovech. Dále organizuje letní tábory pro sociálně znevýhodněné děti a rozděluje potravinovou pomoc potřebným.

V církvi ale pomáhají všichni tak, jak mohou – například ti mladší navštěvují starší spoluobčany, obstarávají jim třeba nákupy nebo je doprovázejí k lékaři. Nemusí to být hned velký „projekt“, ale i tak je to velice důležité – myslet na sebe navzájem, v modlitbě i v pomoci. V současné době je to potřebné mnohem víc než dřív. Proto patří velké poděkování všem, kdo se diakonické službě věnují, a přeje jim hodně Božího požehnání a posily. Určitě víte o někom ve vašem okolí, kdo pomáhá druhým. Jste to i vy sami?

Napište nám o tom nebo nám namalujte obrázek, který jejich pomoc popíše!

JK

Těžký den

V poslední době se toho tolik děje, ani to nestacím všechno v paměti zaznamenat, ale vím, že bych měl, protože cítím, že všechno je to moc důležité. Nejhorší ovšem je, že se v tom vůbec nedokážu vyznat. A když jsme se Ježíše ptali, sice nám pokaždé odpověděl, ale jeho vysvětlení nás většinou nechalo v ještě větším zmatku. Například to, jak v poslední době mluvil o tom, že nás brzy opustí, že snad dokonce zemře. Proč by měl umírat? Vždyť před pár dny ho při jízdě do Jeruzaléma nadšeně vítaly tisíce lidí, to přece není možné, aby mu někdo ublížil, když je tak oblíbený!

Dnes ráno jsme podle jeho pokynů začali připravovat velikonoční večeři a zdálo se, že to bude krásná a radostrná slavnost. Jenže když jsme se shromáždili kolem stolu, byl Ježíš strašně vážný, skoro až zasmušilý, když nám lámal chléb a podával kalich s vínem, mluvil zase o své smrti a říkal, že je to jeho poslední jídlo s námi. A taky povídal, že máme od teďka vždycky jíst chléb jako připomenutí jeho těla a pít víno jako jeho krev. Tak tomu jsem už vůbec nerozuměl.

Jenže tím to zdaleka neskončilo. Ježíš potom vstal, vzal umyvadlo a začal nám všem mýt nohy. Považte – on námi! Vždyť to je práce pro posledního otroka a on je náš Mistri! Když jsem ho chtěl zarazit, že mně přece nebude mýt moje špinavé a zpocené nohy, napomenul mě: A pak řekl, že to, co teď udělal, má být příklad pro nás – abychom si navzájem sloužili.

A pak najednou prohlásil, že jeden z nás ho zradí. Samozřejmě to nezustalo bez odezvy. Začali jsme se mezi sebou dohadovat, co tím asi myslel, vždyť my bychom za něj i život položili. Když to dál nerozváděl, požádal jsem potichu Jana, protože toho má Ježíš nejradši, aby se ho rovnou zeptal. Tak se ho Jan šeptem otázel, kdo z nás to je. Ježíš mu na to řekl: „Je to ten, kterému podám kousek chleba.“ A vzal kousek chleba a podal ho Jidášovi. Mně se ten Jidáš celou dobu zdá divný!

A taky že ano – hned potom se sebral a odešel pryč.

A my ostatní jsme se samozřejmě začali ospravedlňovat, že jsme úplně jiní, že my Ježíše nikdy nezradíme. „Pane, když to bude třeba, půjdu s tebou klidně i do vězení a na smrti“

vykřikl jsem nadšeně.

„Petře, Petře,“ odvětil mi klidně Ježíš, „dřív než dnes ráno zakokrhá kohout, třikrát mě zapřeš.“ To snad nemohl myslet vážně? Copak jsem už jednou nedokázal, jak moc mi na něm záleží? Vždyť jsem na jeho zavolání nechal svého řemesla, opustil jsem loď i sítě a následoval jej všude, kam šel! To tedy od něj vůbec nebylo féri!

Když jsme se navečeřeli, řekl Ježíš, že se půjdeme pomodlit do Getsemanské zahrady, kde bude klid na rozjímání. Jenže já jsem měl hlavu plnou těch nepochopitelných událostí a břicho plné jídla a za celý den jsem

byl tak utahaný, že jsem za chvíli usnul. A ostatní na tom byli stejně.

Když nás Ježíš probudil, vypadal trochu zklamaně. Snažil jsem se znovu neusnout, vážně, ale prostě to nešlo. Kdybych věděl, co se stane za chvíli, rozhodně bych se snažil víc.

Další události jsou pro mě jako noční můra. Všechno se to seběhlo tak překotně! Do zahrady se najednou nahrnula spousta lidí, včetně vojáků. Vedl je Jidáš, který přistoupil k Ježíšovi a polbil ho. Hned nato se Ježíš chopil vojáči a odvílekl ho do velekrézova domu. Šel jsem opatrně kus za nimi, abych viděl, co se bude dít dál. Co jen s námi bude?

Za to, co se stalo pak, na sebe vážně nejsem pyšný. Stručně řečeno, Ježíš měl zase pravdu – měl jsem takový strach, že mě taky zatknou, že když se mě lidi ptali, jestli ho znám, tvrdil jsem, že jsem ho nikdy neviděl! Ach, Bože, můžeš mi tohle někdy odpustit?

Když jsem k ránu uslyšel kokrhat kohouta, došlo mi, jaký jsem slaboch. Můžu to ještě nějak napravit, Pane? Co mám teď dělat?

Jana Krajčířiková

Neakresliła: Lucie Krajčířiková





O ženách u Ježíšova hrobu

„Bible je nejvýznamnější knihou lidstva (...), z níž se učila číst celá naše křesťanská civilizace, odkud západní svět čerpal své pojetí morálky, umění a literatury a z níž jako mohutný životodárný proud tryskalo nevyčerpatelné bohatství svatosti a génia,“ uvádí francouzský básník a dramatik Paul Claudel. A základem křesťanství je víra v Ježíšovo vzkříšení: „Jestliže Kristus nebyl vzkříšen, pak je naše zvěst klamná, a klamná je i vaše víra“ (1 K 15,14). Kristovo vzkříšení neznamena návrat k pozemské existenci, ale je přechodem k životu definitivně osvobozenému od smrti. Ježíš je vzkříšený a zplnomocněný učitel národů.

Spolu s Marií z Magdaly, která bývá od dob rané církve nazývána „apoštolkou apoštolů“, jsme už mnohokrát prožívali její příchod ke skalnímu hrobu. Kámen byl odvalen a tělo Ježíšovo v jeskyni neleželo. Zůstala tu jen lněná plátna. Marie pak uviděla přicházejícího Pána a nepoznala jej. Až v okamžiku, kdy ji oslovil jménem, poznala Ježíšův hlas. Toto setkání si umíme živě představit a dojmá nás.

Za nejstarší velikonoční vyprávění Nového zákona je považován příběh o objevení prázdného hrobu, jímž Markovo evangelium původně končilo. V prvním listě do Korintu, který napsal apoštol Pavel roku 56 nebo 57 po Kristu, sice máme daleko starší seznam svědků Ježíšova zmrtnýchvstání (1 K 15,5–8), tento seznam však vykazuje dvojí nedostatek: za prvé se z něj nedozvídáme nic o tom, jak došlo k setkání se Vzkříšeným, a za druhé je tento seznam jednostranný (jak se uvádí v Malém stuttgartském komentáři k Markovu evangeliu). Protože podle židovského chápání nemohly ženy vystupovat v roli svědka, neměly místo ani v tomto seznamu svědků určeném pro veřejnost, ačkoliv by jim po pravdě patřilo v rámci velikonočních událostí opravdu přední místo.

V Matoušově perikopě jsou opět u hrobu přítomny ženy (Mt 28,8–15). Vidíme, že je třeba přemýšlet v této souvislosti o je-

jich zásadní úloze. Ony se ocitly u hrobu. Nerozuměly a zprvu nevěděly, co se stalo. Ovšem úloha přítomných žen, od nichž se vlastně nic nečekalo, byla opravdu veliká. Vzkříšení není evidovatelná věc, je to mystérium. Je to věc porozumění a rozhodnutí, které ty ženy učinily. Otevřela se v nich totiž víra. Viděly Ježíše jejíma očima. Není to tedy vidění v našem slova smyslu. Ženám u hrobu se otevřel duchovní zrak. Vnímaly Kristovu lásku a on vnímal tu jejich. Bylo to oboplné vzájemné setkání láskou. Uvědomme si, že od nevědění přejít k víře, k věděni, je veliký skok. Jedná se vskutku o zásadní zvrát. Do duše těchto žen pronikl nový neznámý život. Ve své víře obstály. Na tomto působivém příběhu můžeme vidět, že je tu zřetelně přítomna pokora. Ženy jsou empatické, vcitují se, touží. V citované perikopě hrají prim. Probíhá tu zvnitřnění víry. Neplatí tedy, že víra je především věcí mužů a že ženy jsou snad druhořadé. Nejsou. A víme z vlastní zkušenosti, že i v reálném životě často platí, že můžeme spoléhat i na ty, od nichž se zdánlivě nic neočekává. V této náповědné zvěsti, již lze vzít za jakýkoli konec, se tedy setkává ideálně i reálně.

Vzkříšený Ježíš je naše naděje, náš zachránce a průvodce. Máme ho následovat. Velikonoční události nejsou jen

historií, týkající se Ježíše, ale jsou také současným příběhem. Naše srdce mají být vzkříšena, máme potkat Pána a následovat ho. Mířit tak k záchraně. Zamyšleme se nad svou vírou. Jsme nábožensky dospělí? Zpevnil se náš náboženský charakter a zakotvili jsme hlouběji v klidu a pokoji? Nechceme všechno v životě brát za každou cenu do svých rukou? Kristus rozbíjí křížem brány pekla a osvobozuje spravedlivé. Víra je základní vztah člověka k Bohu. V křesťanství nám vztah mezi Bohem a člověkem zprostředkovává Kristus. Základní složky víry tvoří důvěra, spolehnutí, doufání, pokora, poslušnost, poznání a uznání.

Víra vyjadřuje dialogické dění. Pavlovsky řečeno, je darem Božím a trvá v lásce. Žádný mocenský prostředek nedokáže zabránit setkání se Vzkříšeným. S mocnou energií, se Světlem, se Slovem v plnosti. Je to živé i vícevrstevné vyprávění. Tím, že Ježíš položil svůj život, byl náš svět zároveň prolomen Božím životem a oživen. Proto se nový neznámý život objevuje vždy tam, kde se mu otevíráme.

Pro Ježíše nebylo nic důležitějšího než vůle jeho Otce, a přál si, aby jeho jméno bylo posvěceno po celém světě. Jemu měli lidé plně důvěřovat. Jeho milosrdenství měli zakusit, když jim dopřál odpočinku tím, že dopomohl milosrdenství k právu. Ježíšův příběh neskončil jeho vzkříšením a vyvýšením k Pánu tohoto světa, k Hospodinu. Naopak! Začal tím nanovo – začaly tím dějiny Immanuela pro celý svět a pro všechny věky. Pánem nad celým světem je ustanoven ten, který začal „na hoře“ učit lidi větší spravedlnosti, cestě do nebeského království. Věříme, že nás vzkřísí, probudí k pravému životu. Už teď nastává vzkříšení. Jsme voláni z hrobu povrchního života k životu skutečnému, duchovně probuzenému, k životu v království Božím. **Olga Nytrová**

Psali jsme před sto lety

Kdo nám odvalí kámen? Ženy jdou ke hrobu, chtějí učinit, co mohou, pomazati tělo Ježíšovo. Jednu těžkost mají v otázce společné: kdo nám odvalí kámen ode dveří hrobových? Ejhle kámen je odvalený a ony slyší zvěst: není! Ho tuto, vstalt' jest! Starost jejich je odstraněna a zármutek změněn v radost. Kdo odvalí kámen ode dveří srdce lidu našeho? Jest zajisté veliký velmi. Toť starost těch, kteří touží národu pomoci. Kdo odejme i nám starosti našeho vnějšího života, kdo to bude. On sám Ježíš Kristus, vítěz nad smrtí, peklem a ďáblem. On přivolává: neboj se, já s tebou budu a cožkoli činiti budeš, šťastně se ti povede. Já živ jsem na věky, i ty živ budeš a neboj se, aby ti co mohl učiniti člověk. Kletbu, zlořečení lidské změni v požehnání! Onť praví: Neboj se, Já vítěz budu s tebou po všechny dny života tvého a ty věčně budeš živ. Máš tedy po starosti o život časný a věčný. Ano, lid náš, který před 500 lety se nebál hord křížáckých z celého světa, kazateli, řečníky, časopisy uvědoměn, s pomocí Krista z mrtvých vstalého odvalí ten kámen těžký matričního katolictví, dusící náboženský a mravní život český. A myšlenka demokratického křesťanského, obrozující jednotlivce, rodinu, obec, stát náš, státy sousední, rodinu států – svět, vstává, vítězí... Aleluja!

Český zápas 9. 4. 1920, s. 1, 2

Znovuzrození hostií podle Bílkova návrhu po 85 letech

Od nápadu k realizaci bývá dlouhá cesta, k jejímuž konci často nedohlédneme. Díky náboženské obci Praha-Michle v čele se sestrou farářkou Evou Mikuleckou se po 85 letech podařilo obnovit v Církvi československé husitské výrobu hostií podle návrhu duchovního tvůrce Františka Bílka. První z bratří 11. ledna 2020 v chrámu sv. Mikuláše na Starém Městě poprvé lámali symbol chleba zarámovaný do textu: Hle život – hle dílo mé – je lámu a dávám. Věřící při svátostném hodu lásky a spásy přijímali hostie zdobené symbolem kalicha s ozdobným vrypem při okraji.

Přestože František Bílek s celou rodinou přestoupil do ČČSH už před prvním sčítáním lidu v únoru 1921, hostie z jeho matric se začaly v církvi vyrábět až v roce 1935. V pozadí jejich zrodu stálo Ústředí sociální práce ČČS (ÚSP ČČS). Do té doby mohly náboženské obce využívat pouze hostie nabízené Tiskovým a nakladatelským družstvem ČČS (100 kusů malých za 3,50 Kč a 100 kusů velkých za 10 Kč). Trvalo deset let od konání I. řádného sněmu, jenž přijal rezoluci, která vybízela církev k praktické sociální službě, nežli se podařilo ustavit Ústředí sociální práce ČČS (7. ledna 1934), jehož první předsedkyní byla zvolena manželka druhého patriarchy Aurelie Procházková. Po jejím úmrtí 31. ledna 1936 převzala vedení ÚSP ČČS Berta Mildová-Bílková, která pokračovala v odkazu své předchůdkyně. Právě ona se zásadním způsobem podílela na realizaci několika otcových děl pro ČČSH.

Hned po svém zvolení předsedkyní zprostředkovala Berta Mildová-Bílková (dcera Františka Bílka) vydání uměleckých nálepek a záložek s Bílkovým návrhem výtvarného symbolu církevní sociální služby (motiv ženy podpírající nemocného), jenž byl následně používán na všech oficiálních materiálech ÚSP ČČS. Na konci roku 1936 obdržel František Bílek děkovný dopis: „Ústředí sociální práce v ČČS dovoluje si Vám vřele poděkovat za krásný návrh uměleckého zpodobení dobročinné lásky v pojetí československé církve. Ráčil jste svým návrhem zpodobit duchovní podstatu křesťanského milosrdenství, které má být východiskem všemu náboženskému počínání v naší církvi. Jsme Vám hluboce vděčni za Vaši dobrotivou a obětavou posilu, kterou jste nás podpořil v naší drobné práci. Použili jsme Vašeho vzoru k nátisku nálepek, které se prodávají před letošními vánočními svátky ve všech náboženských obcích ČČS. Výtěžku bude cele použito ve prospěch našich strádajících bratří a sester. Prosíme, abyste přijal několik těchto obrázků s ujištěním, že si vřele vážíme této Vaší vzácné přízně.“ V roce 1938 navázalo vedení církevní sociální práce na započatou spolupráci vydáním vánočních dopisnic podle umělcova návrhu.

Když v září 1941 zřídilo ÚSP ČČS vlastní pohřební ústav, který se stal až do svého zrušení v roce 1949 jedním ze zdrojů příjmů pro sociální práci v církvi, daroval sochař z popudu své dcery ústavu sochu Jeremiáše trhajícího roucho na znamení smutku. Podle Bílkova návrhu byl rovněž zhotoven slavnostní závěs na katafalk vyšívaný na černém sametu. Vůbec poslední Bílkova práce pro církev se váže ke kresbě jejího symbolu, který tvůrce vytvořil na přímou žádost své dcery. Téměř zapomenutý návrh kříže s třemi

příčnými břevny a kalichem (životního utrpení) umístěným v jádru kříže, je doplněn symbolem vzpínajících se rukou. Právě ruce podpírající příčné břevno hodlal sochař ještě prokreslit, ale dílo již nestihl před smrtí dokončit. Přestože byl symbol vytvořen zejména pro potřeby pohřebního ústavu – na smuteční oznámení zemřelých věřících a již uváděný dekorační závěs na katafalk –, svým ztvárněním vyjadřoval odkaz starokřesťanské a reformační tradice ČČSH jako celku a mohl tak v rámci církve najít široké uplatnění. A zájem o něj byl. Když se Bílkův symbol v únoru 1942 objevil na úmrtním oznámení patriarchy G. A. Procházký, projevil hned několik duchovních o něj zájem. Ústředí sociální práce ČČM tedy zakoupilo větší množství tiskopisů a za 50 haléřů je rozesílalo farním úřadům.

Vraťme se však k samotné výrobě hostií, která měla, což není téměř známo, jen velmi krátké trvání. Na konci roku 1934 získalo ÚSP ČČS vlastní úřadovnu, v jejíž druhé místnosti byla následně zřízena pekárna hostií podle Bílkem navržených matric. U formy na velké hostie (7 kusů s průměrem jedné hostie 6,7 cm) zvolil tvůrce vedle výše citovaného textu motiv rukou rozlamujících chléb s hvězdnou oblohou v pozadí, odkazující k harmonii věčnosti a k návratu do ztraceného domova. U menších hostií (26



kusů s průměrem jedné hostie 2,7 cm) Bílek navrhl symbol kalicha s ozdobným vrypem při okraji, jakoby chtěl přímo vybízet k vkládání hostií pro věřící do kalicha s vínem. Takové pojetí odpovídá způsobu vysluhování svátosti večeře Páně podobojí namáčením (intinctio), který je praktikován v ČČSH. Je potřeba poznamenat, že tento způsob ale není přímo spojen s husitskou tradicí. Jde sice o přijímání podobojí způsobem, v 15. století však u husitů byla svátost vysluhována odlišně (zvláště byl podáván chléb a zvláště víno).

Křesťansky, nikoli církevně, ukotvený umělec směřoval ale k vlastnímu svébytnému pojetí a vnímání večeře Páně. Ve 40. letech poznamenal Zdeněk Trtík v anketě o výtvarné podobě Krista, uspořádané Pracovní skupinou umělců ČČM: „Umělecká tvorba je jen tehdy opravdová, roste-li spontánně z vnitřního života umělce.“ Bílek tuto podmínku od mládí naplňoval, dostával se dokonce až na samou hranu obvyklých duchovních prožitků. Jeho touha po pokojné věčnosti se u něj místy proměňovala až v nemoc z nekonečna, v závratný vertikalismus, který se odrážel v jeho každodenním životě. Již za pobytu v Paříži, jak dokládá svědectví Berty Mildové-Bílkové, se Bílkovi podařilo najít ochotného kněze, který mu uprostřed hlučné metropole a „lidstva odpadlého od Pravdy“ vlídně vysluhoval večeři Páně. Po návratu z Paříže do

Chýnova (1892) pociťuje zklamaný a zneuznaný Bílek po vzoru Matěje z Janova potřebu denního sv. přijímání, čímž uváděl do rozpaků místního kněze, který mu vysvětluje neobvyklost takové praxe. Jak dosvědčuje v korespondenci s K. Farským, ani po 30 letech z požadavku častého přijímání nic neslevil: „*Jak štátnou jsem shledal myšlenku veřejné zpovědi a přijímání! Kéž pochopí každý blahodárnost a nutnost i denního přijímání (nejméně týdně) pro obživení křesťanských bratří.*“

Je zajímavé, že v dochovaných pramenech se umělec nepozastává nad podobou chleba, nerozporuje užívání hostií, materiálu z dob středověku, ale zdůrazňuje zejména jeho úlohu „pro výživu bratří“, jak se ji snažil vystihnout při navrhování své pražské vily v Chotkových sadech. Ve svém pojetí částečně vychází z Janova evangelia (J 6,27-50) o Kristu jako chlebu života. Farář Bohuslavu V. Lohniskému k tomu v reakci na jeho úvodník v Českém zápasu napsal: „Četl jsem trochu spěšně Váš článek v Českém zápasu. Zaradoval jsem se. Nevím, jak to tam stálo psáno. Ale já četl: ‚My jsme onen chléb, který se na oltáři láme, a ne oltářní hostie.‘ Ale dokládám: ‚Nezломíme-li sami sebe a nerozdáme-li se bratřím, neplníme na Pána svatou památku.‘ Říkal jsem duchovním: ‚Vidíte, to je počátek, základ příští církve.‘“ Ježíš je pro Bílka chlebem, sestupujícím z nebe. Láme se a dává všem, aby měli život a hojně toho života měli. Ten, kdo přijal tento chléb, kdo uvěřil, už nemůže uhnout a musí jít za Pánem v dobrém i těžkém. Jdeme s Kristem v jeho slávě i v jeho oběti. Už si umíme odpovědět na otázku: Jak tu máme žít? Odpověď zní: Vracet se ke stromu bratří, vyhle-

dat na něm nejhlubší ránu, krýt ji vlastním tělem a zarůstat mezi ně, splynout s nimi. Obdobně přicházejí v mladší tvorbě k dítku v prostých jeslích v pokoře a úctě na kolenou se klanějící postavy darovníků, přinášející sami sebe. V pozdější době nakreslil tvůrce chrámové jesličky jen s bílou rouškou v rámci náznaku chléva s křížem (chrámu posvěceného obětí největší lásky), a na ní kalich s hostií. Tvorba staršího mistra se již oprošťovala od figur směrem k prostým symbolům.

Tématem večere Páně se Bílek zabýval od počátku 20. století až do posledních let svého života. V r. 1937 namaloval ve výrazných barvách temperou na plátně rozměrnou Večeři Páně (200 x 300 cm) a vyřezal k ní dubový rám. Námět se poprvé objevil na náhrobku profesora Františka Nekuta v Chýnově v roce 1908. K obrazu si Bílek poznamenal: „Obraz v temperových barvách, který svou velikostí a svatostí působil jak na okolí, tak na tvůrce.“ Do rámu je vetkán text: „Hle tělo-život-dílo mé-lámu je a vám dávám-abyste jako já i vy činili na mne pro svaté pamatování.“

Proces výroby a distribuce Bílkem navržených hostií se rozjížděl pomalu. Vedení ÚSP ČČS původně počítalo s objednávkami hostií z náboženských obcí již na vánoční svátky roku 1934. Stanovilo za tím účelem i velice přijatelnou prozatímní cenu. Za 100 ks velkých hostií 11 Kč a za stejný počet malých 4 Kč, čímž se téměř dostalo na cenu Tiskového a nakladatelského družstva ČČS, které ale disponovalo pouze hostiemi bez symbolu. Od počátku bylo počítáno s tím, že výtěžkem z prodeje bude podporována sociální péče v církvi. Propagace ale vážla.

Martin Jindra *Dokončení v příštím čísle*



U příležitosti slavnostní bohoslužby k výročí církve v lednu t.r. jsme avizovali, že každá náboženská obec dostane jako dárek vzorky hostií připravených podle původního návrhu Františka Bílka. Vysluhována s nimi byla i večeře Páně a bratr patriarcha hostie církvi představil. Někteří se proto ptají, kdy budou hostie k dispozici. Ráda bych vás tímto článkem ujistila, že to bude již brzy. Protože mám tu čest při pečení hostií alespoň občas pomáhat, chtěla bych se tímto pokusit trochu vám celý proces přiblížit. Jen těžko si umím představit, jaké bylo pečení v původních kleštích, které se vkládaly do pece. Dnes máme k dispozici moderní elektrický stroj, který ovšem peče hostie s přesně stejným vzorem jako na původních kleštích. I tak je to ale práce nesmírně napínavá a vzrušující.

Člověk by si myslel, že to není žádná věda, vždyť celá receptura spočívá jen ve smíchání vody a hladké mouky. Jenže už první oříšek nastává při stanovení poměru těchto dvou ingrediencí. Nevěřili byste, že i když vždycky naměříte přesně stejné množství, hustota těsta se pokaždé mírně liší.

Další „věda“ spočívá v odměření množství těsta, které do formy nalijete - nesmí ho být ani málo ani moc. A jak dosáhnout toho, aby se těsto na formu nepřilepilo? To řeší včelí vosk. Ovšem i zde jsme postupným zkoušením přišli na to, že vosk ovlivňuje zabarvení hostií. Záleží na tom, kde včely opylovaly. Další klíčovou fází je přiklopení víka formy - nesmí to být příliš rychle, aby se v hotové oplatce nevytvořily vzduchové bublinky, které ji znehodnocují. Výborně. Hostie se už pečou. Ale jak dlouho? Věřte, že záleží na

každé vteřině - necháte-li formu zavřenou o pět vteřin déle, je oplatka spálená, když zase o něco kratší dobu, je nedopečená. Jsou za tím dlouhé hodiny pokusů, než se nám podařilo docílit optimálního výsledku. A protože pečicí stroj bohužel neobsahuje žádnou „minutku“, musí pekař neustále sledovat hodiny, aby formu v pravý čas otevřel. Pokud si to chcete udělat opravdu adrenalinové, můžete péci v jedné formě malé a ve druhé formě velké hostie najednou.

Jestli si však myslíte, že tím je hotovo, jste na omylu. Z formy vyjmeme oplatku velikosti té lázeňské, ze které je hostie potřeba vykrájet. Malých se do ní vejde čtrnáct a velké čtyři. A právě při vykrájování nejvíc „experimentujeme“. Všechno je to ryzí ruční práce. Každou hostii je potřeba vykrojit samostatně. Navíc jsme však zjistili, že aby oplatka nepraskala,

je potřeba upečené hostie ještě nějaký čas (podle naší zkušenosti dva dny) zvlhčovat. I tak ovšem vykrájené hostie nejsou úplně dokonale hladké. Doufáme, že i tak s nimi budete spokojeni, protože každá hostie je tím pádem originál.

Na závěr musím vyznat, že pro mě je možnost podílet se na pečení hostií velkým obdarováním a nestydím se říci, že i duchovním zážitkem. I když už nepoužíváme vytopenou pec, ale elektrický stroj, stále platí, že pečení chleba je tak trochu posvátnou činností. Chléb je Boží dar - o to více pak ten bohoslužebný.

Velice proto děkuji především sestře farářce Evě Mikulecké a br. Dr. Janu Jandusovi z Institutu evangelizace a pastorače za vytrvalost, se kterou krok za krokem usilují o obnovení pečení „Bílkových“ hostií pro svátostnou službu ČČSH. **Jana Krajčířiková**

Jak se pečou hostie

Stalo se na Zelený čtvrtek před půlstoletím

Zelený čtvrtek v r. 1970 připadl na 26. březen. Odpoledne jsem se vrátil ze školy, kde již finišovaly přípravy na maturitu. V podvečer jsem kráčet do slezskoostravského Husova sboru na sváteční bohoslužbu. Usedl jsem do ještě zšeřelého chrámového prostoru. Blížila se 18. hodina, kdy měla začít bohoslužba. Z otevřených dveří sakristie vykoukla hlava a ruka kynula ke mně s tichým voláním: „Pojď sem.“ Byla to farářka Čestmíra Vlčková. Přišel jsem za ní a ses. farářka pak sdělila: „Víš, zřejmě náš varhaník /byl to Zeno František Tomeš, houslový pedagog a regionální hudební skladatel/ zapomněl dorazit. A ty přece hraješ na klavír, a tak bys mohl doprovodit dnešní bohoslužbu.“ „Já?“ ptal jsem se zděšeně. „Vždyť na varhany jsem nikdy nehrál!“ Ano, byl jsem docela pokročilým klavíristou, který se na místní hudební škole připravoval na ukončení II. cyklu. Varhany jsem vždy rád poslouchal a obdivoval všechny, kteří dokázali ovládat tento královský nástroj, z něhož jsem měl však doslova panickou hrůzu. Nevěděl jsem, k čemu jsou ty „čudlíky“ - rejstříky, k tomu ještě pedál, pokládal jsem za nemyslitelné hrát souběžně rukama a nohama. Ses. farářka mě přemluvila. Vyběhl jsem na kůr, pustil motor, otevřel hrací stůl, sáhl jsem na rejstříky, abych vyzkoušel, jak to hraje. Aby to hrálo „slabě i silně“. Na hracím stole ležely noty, jak doprovod Liturgie, tak doprovod Zpěvníku. Chrámová světla se rozsvítila a to byl pokyn k tomu, abych začal hrát. „Bohoslužba začíná“ – píseň 122 – byla zpívána v úvodu. Ta hodina byla pro mne velkým zápasem. Pochopil jsem, že není nutné, abych všechno dokonale vyhrával, důležitá je melodická linka a k tomu pak ještě něco do souzvuku přidat. Po skončení bohoslužby mně doslova spadl kámen od srdce. Odcházel jsem domů a trochu jsem přemýšlel o tom, že umět na varhany by bylo moc pěkné, ba

vlastně i pro život náboženské obce užitečné. Na Bílou sobotu o vigílii jsem zpíval s chrámovým sborem, který vedl br. varhaník Tomeš. A ten po skončení bohoslužby přišel ke mně, děkoval mi, že jsem ho na ten Zelený čtvrtek pohotově zastoupil. Poklepal mi na rameno se slovy: „Víš, zítra na Hod Boží budu hrát, ale v pondělí odjíždím. A tak, když jsi to zvládl ve čtvrtek, tak to můžeš zvládnout i v pondělí.“ Stalo se tak. Pak jsem si v dalších dnech sehnal varhanní školu pro samouky a dle návodu jsem ve volných chvílích chodil cvičit. Literatura mě také poučila o všem, k čemu že jsou ty „čudlíky“, a dala řadu informací o varhanách. A tak jsem později začal hrát v Ostravě - Heřmanicích, pak i jako záskok zejména při obřadech církve i v jiných ostravských sborech. Onen Zelený čtvrtek – myslím, že to nebyla náhoda. Pokládám to stále za Boží povolání, bez něhož bych nemohl hrát v církvi, ale i na veřejnosti třeba při koncertech PSMU, neměl bych možnost třeba doprovázet bohoslužby prof. Jindřicha Mánka, prof. Zdeňka Trtika, kteří přijížděli přednášet na počátku 70. let do Slezské Ostravy na pozvání statečné sestry Vlčkové na náš kazatelský kurz, nemohl bych později přednášet a publikovat řadu odborných článků a studií s tematikou hudba v církvi. V r. 1994 jsem byl požádán Ústřední radou naší církve, abych se pokusil obnovit letní setkání hudebníků - kurzy varhaníků a zpěváků. S organizací mně tehdy vydatně pomohla ses. farářka Miloslava Skálová. A hle, pokud se komplikovaná situace s nákazou koronaviru ztíší, pak nás čeká od 7. - 16. srpna další kurz - v pořadí už XXVII., který by se měl uskutečnit tentokrát v mé rodné Ostravě. Jsem rád tomu, že tyto kurzy vychovávají nové varhaníky, ochotné kvalitně sloužit na kůrech našich sborů. Určitě mnozí z nich, až odejdu na trvalý odpočinek, mne mohou zastoupit. I to je vzácné dědictví onoho Zeleného čtvrtku před půlstoletím.

Zdeněk Kovalčík

Veselé Velikonoce

Kdo z nás by neznal tento pozdrav? Vždyť jej tolikrát říkáme sami či slyšíme od druhých, každoročně na nás v tento čas hledí z barevných pohlednic – a všude jedno a totéž: Veselé Velikonoce! Co se tím asi má běžně vyjádřit? Co jiného než přání pár příjemných hodin v rodinném kruhu, pobýt s přáteli a známými, přání trochy osvěžení, odpočinku a uvolnění od starostí, kterých je nemálo. Možná i touha po radosti, která by nebyla tolik ohrožena obavami z pomíjivosti. Jenže před mnohými z nás se tu vynoří neodbytné pochybnosti, kterých jakoby přibývalo na každém kroku: Lze vůbec vnímavému člověku dojít k takové radosti? Před naším zrakem se totiž určitě také o Velikonocích vynoří všechny ty bolavé zkušenosti našich nemocí a slabostí, mnohé projevy lidských trápení a selhání, zloby a zklamání. Určitě také zrovna o letošních svátcích se tolik lidí setká na svých cestách se škodou, ba ohrožením zdraví a života. Zřejmě se ni-

komu nepodařilo to všechno jen tak lehce zamlčet, zapomenout a zavřít nad vším očmi, protože se to nehodí do obrazu veselých Velikonoc.

Ale žádné křesťanské svátky nejsou sváteční idylou a nezávazným sněním. Velikonoční jitro, o němž svědčí Bible, začíná přec u hrobu. Tehdy tam bylo vše jinak, než naše „veselé Velikonoce“ v běžném konzumním vydání. Byl tu nejprve hluboký úlek a žal. Přece však se obojí nakonec obrátilo v radost, která se šířila a šířila staletími až k dnešku. Zpívají o ní jásavé hymny a duchovní písně: „Bud' tobě sláva, jenž jsi z mrtvých vstal, smrt již nemá práva, vítěz tys a král...“ Právě odtud pramení všechna radost věřícího člověka a naděje pro něj, pro tento svět. Je založena v poznání, že Bůh v ukřižovaném a vzkříšeném Ježíši z Nazareta protrhl náš hřích



Kresba: Tomáš Novák

a smrti uzavřený kruh, aby tu všemu navzdory mohl produčit nový tvůrčí život.

Odtud lze tedy i nám, dnešním lidem, přijímat dar odvahy vůči jeho zmatkům, bouřím i ohrožením a nést odpovědnost za kousek života, který nám Bůh svěřil. V tom smyslu máme přec jen oprávnění, abychom mohli sobě i jiným přát „veselé Velikonoce“, neboť tam, „kde poznáme, že moc smrti je zlomena, tam bereme od života to, čím je, nikoli všechno – nebo nic, nýbrž dobré i zlé, důležité i nedůležité, radost i bolest, tam život křečovitě nesvíráme, ale také jej ani lehkomyšlně neodhazujeme, tam se spokojíme s vyměřeným časem a nepřikládáme pozemským věcem trvalou platnost, tam necháme smrti omezené právo, které ještě má. Nového člověka a nový svět však čekáme z druhé strany smrti od moci, která přemohla smrt.“ (D. Bonhoeffer)

Miroslav Duchánek

Oznámení o zrušení „Setkání křesťanů 2020“

Sestry a bratři, 3. - 5. 7. 2020 se mělo ve štýrské metropoli Grazu konat Setkání křesťanů, na něž jsme se dva roky připravovali. Někteří z vás se možná již přihlásili? Dnes přišla od pořadatelského týmu z Rakouska zpráva, kterou jsme možná očekávali. Setkání křesťanů se bohužel letos nebude konat z důvodu koronavirové pandemie. Rakouský tým nás touto cestou prosí o pochopení svého rozhodnutí, které museli udělat ve výjimečné situaci. Bohužel akci nelze přesunout do příštího roku z organizačních a personálních důvodů. Ujistivší všechny přihlášené účastníky, že dostanou zpátky své peníze, které poukázali na účet pořadatele. Také v této záležitosti prosí o trpělivost. Děkuji všem za projevený zájem a doufají, že se společně setkáme při jiné příležitosti „tváří v tvář“. Za pořadatelský tým jsou podepsáni: biskup Michael Chalupka, Thomas Hennefeld, zemský superintendent, a Stefan Schröckenfuchs, superintendent.

Helena Smolová

Přispějte autorsky do kalendáře Blahoslav 2021

Přípravné práce na kalendáři Blahoslav 2021 již začaly, a tak hledáme zajímavé autory především z řad naší církve, kteří by přispěli svými prozaickými texty - vzpomínkami, svědectvím, vyprávěním, povídkami nebo popularizujícími pohledy na otázky věroučné a církevní (rozsah 1-2 stránky). Těšíme se ovšem také na příspěvky básnické. Termín uzávěrky přijímání textů je do konce dubna 2020.

Zasílejte je, prosím, na adresu olga.nytrova@seznam.cz. Děkuje vám. Na spolupráci se těší editorka kalendáře
Olga Nytrová

Nezapomeňte se podívat na nově vzniklé stránky, které se vztahují k aktuální situaci:
www.aktualne.ccsch.cz

Sestry a bratři, milí přátelé,

je to zvláštní, že nás zcela neočekávaná choroba uzavřela do našich domovů. Kdyby mi někdo před měsícem něco podobného popisoval, budu mít za to, že jde o science-fiction z hororového filmu. Sejde se měsíc s měsícem a jedna pandemie ochromí celý svět. Situace tak trochu připomíná hororové skutečnosti popsané v poslední knize Nového zákona - ve Zjevení Janově. Bůh však v žádném případě, a tím jsem si úplně jistý, takto netrestá své neohodné děti. Je však pravdou, že my lidé se již drahně let chováme jako paraziti celého našeho bytí. Stačí se podívat na nakládání s životním prostředím. Stačí se podívat na náš přístup k nižším tvorům - zvířatům.

Nikdy jsme se neměli tak dobře, jako se máme dnes. Nevážíme si toho, stále si na něco stěžujeme. Neděkujeme s patřičnou pokorou Bohu. Pokud lidstvo nemá na tuto skutečnost doplatit, musí změnit postoj k celému životu na naší planetě. Věřím, že tato přetěžká situace bude mít vliv na novou tvorbu našich postojů, že budeme každým dnem vděční za svůj život, ale i život celého světa. Je nutno překonat sobectví, je nutno překonat lhostejnost, je nutno překonat nevědu.

Sestry a bratři, věřím, že tento přetěžký čas překonáme. Dále se musíme modlit za nemocné, aby jim i Bůh byl nápomocen a dal dostatek síly k překonání této zkoušky. Lidstvo se chová jako lidé v Babyloně při stavbě Babylonské věže. Dochází ke zmatení jazyků a vzájemnému nepochopení. Máme však jistotu, kterou říká žalmista v Žalmu 23: „Kdybych měl jít údolím stínů smrti, nebudu se báti ničeho zlého, neboť Ty se mnou jsi.“ Moji milí, pokud byste měli jakékoliv otázky, ale i některé potřeby, jsem vám jak telefonicky, tak mailovou poštou k dispozici.

Jan Hradil

00420 602 05470 365, jan.hradil@volny.cz

Velikonoce

Jsou v naší zemi odedávna ve stínu Vánoc. Ježíšovo narození je nabídkou milosti pro všechny. K jeho vzkříšení však už třeba Jidáš nedosáhne, protože se v životě postavil na stranu smrti. Událost velikonoční neděle klade vítězný život do souvislosti se sebezapřením a obětí. Škoda, že z nich zdůrazňujeme to okrajové. Pomlázku preferujeme před křížem, zajíčka před Ukřížovaným a vajíčko před otevřeným hrobem. Krize západní civilizace se prohlubuje přímo úměrně naší rostoucí neochotě zapřít sám sebe a bytostně se nasadit pro to, co přesahuje můj osobní zájem. Kde této vůle není, tam sice jedinec žije pohodlněji, jeho osobní zisk je však vykopen ztrátou kvality i kvantity života celé společnosti. Té společnosti, jejíž je součástí a s níž proto i on stojí a padá. Kdo nežije jen pro svůj prospěch, má to v životě zcela určitě těžší. Ježíšovo vzkříšení však tento jeho život klasifikuje jako smysluplný, perspektivní a slavný. Na rozdíl od toho, který je zahleděn do sebe sama, se před ním otevírá budoucnost a po něm zde zůstává nesmazatelná stopa..

-czka.

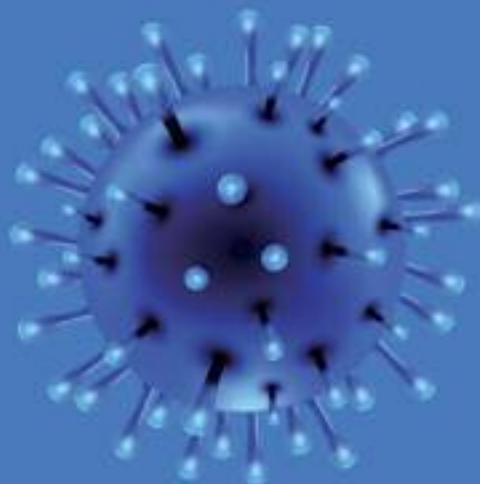


Ilustrace: Tomáš Altman

Církev československá husitská



v době koronaviru



AKTUÁLNĚ | SLOVA POVZBUZENÍ | REAKCE CÍRKVÍ
BOHOSLUŽBY A PROMLUVY | PASTORACE

<https://www.aktualne.ccsch.cz>